

POSTANOWIENIE

Dnia 29 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie **B. F.**

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

w dniu 29 sierpnia 2024 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie

z dnia 21 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 267/23

zmieniającego wyrok łączny Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 30 czerwca 2023 r., sygn. akt IV K 236/22,

postanowił:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

**2. zwolnić skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa
kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

SSN Zbigniew Puskarski

[PGW]

Sąd Okręgowy w Lublinie w dniu 30 czerwca 2023 r., wydał wobec skazanego B. F. wyrok łączny, sygn. akt IV K 236/22. W części wstępnej wyroku opisał 24 wyroki będące przedmiotem procedowania, w tym:

1. w pkt XIV wyrok wydany przez Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie w dniu 5 czerwca 2011 r., sygn. akt III K 136/11, skazujący B. F. za czyn z art. 178a §

1 k.k. popełniony 24 grudnia 2009 r. na karę 10 miesięcy pozbawienia, nadto orzekający środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 5 lat;

2. w pkt XV wyrok wydany przez Sąd Rejonowy Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku w dniu 28 lutego 2014 r., sygn. akt III K 1494/12, skazujący B. F. za czyny:

- z art. 207 § 1 k.k. popełniony w okresie od 19 września 2003 r. do 30 stycznia 2006 r. na karę roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności,

- z art. 190 § 1 k.k. popełniony w okresie od 3 października 2011 r. do 12 stycznia 2012 r. na karę roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności,

- z art. 157 § 2 k.k. popełniony w dniu 12 stycznia 2012 r. na karę roku pozbawienia wolności,

- z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii popełniony w okresie od 25 lipca 2011 r., dat dziennych bliżej nieustalonych, do dnia 17 stycznia 2012 r., na kary 4 lat pozbawienia wolności i 300 stawek dziennych grzywny po 20 złotych każda;

po połączeniu kar jednostkowych wymierzono skazanemu karę łączną 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

3. w pkt XVI wyrok wydany przez Sąd Okręgowy w Lublinie w dniu 17 lutego 2015 r. w sprawie o sygn. akt IV K 122/08, zmieniony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 15 października 2015 r. sygn. akt II AKa 133/15, skazujący B. F. za czyn z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 189 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 25 stycznia 2006 r. na karę roku i 9 miesięcy pozbawienia wolności;

4. w pkt XVII wyrok wydany przez Sąd Okręgowy w Kielcach w dniu 15 października 2014 r. w sprawie o sygn. akt III K 132/12, zmieniony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 15 września 2016 r., sygn. akt. II AKa 126/15, skazujący B. F. za czyn art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in. popełniony w okresie od 19 września 2003 r. do 31 grudnia 2004 r. na kary 7 lat pozbawienia wolności i 230 stawek dziennych grzywny po 40 zł każda;

5. w pkt XVIII wyrok wydany przez Sąd Okręgowy w Lublinie w dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie o sygn. akt IV K 391/12, skazujący B. F. za czyny:

- z art. 258 § 1 k.k. popełniony w okresie od 1 do 31 stycznia 2006 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności,

- z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. popełniony w okresie od 1 stycznia do 30 stycznia 2006 r. na kary roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz 100 stawek dziennych grzywny po 20 zł każda;

po połączeniu kar jednostkowych wymierzono skazanemu karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

6. w pkt XX wyrok wydany przez Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie w dniu 18 kwietnia 2018 r. w sprawie o sygn. akt III K 1108/14, skazujący B. F. za czyn z art. 56 ust 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii w zw. z art. 12 k.k. popełniony w okresie od 13 września 2009 r. do 30 marca 2010 r. na kary 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności oraz 100 stawek dziennych grzywny po 40 zł każda;

7. w pkt XXII wyrok wydany przez Sąd Okręgowy w Lublinie w dniu 30 grudnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt IV K 146/15, zmieniony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 11 kwietnia 2022 r. sygn. akt II AKa 127/20, skazujący B. F. za czyny:

- z art. 55 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in. popełniony w okresie od 3 lipca 2005 r. do 10 sierpnia 2005 r. na kary 4 lat pozbawienia wolności oraz 150 stawek dziennych grzywny po 30 zł,

- z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii i in. popełniony w dniu 31 stycznia 2006 r. na kary 4 lat pozbawienia wolności i 100 stawek dziennych grzywny po 30 zł;

po połączeniu kar jednostkowych wymierzono skazanemu kary łączne: 5 lat pozbawienia wolności oraz 200 stawek dziennych grzywny po 30 zł;

8. w pkt XXIII wyrok nakazowy wydany przez Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie w dniu 10 stycznia 2022 r. w sprawie o sygn. akt IX K 1219/21, skazujący B. F. za czyn z art. 180a k.k. popełniony 1 sierpnia 2021 r. na karę roku ograniczenia wolności polegającą na obowiązku wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku

miesięcznym, nadto orzekający środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów na okres roku;

9. w pkt XXIV wyrok wydany przez Sąd Rejonowy Lublin - Zachód w Lublinie w dniu 28 stycznia 2022 r. w sprawie o sygn. akt IX K 898/20, zmieniony wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 18 stycznia 2023 r., sygn. akt V Ka 590/22, skazujący B. F. za czyn z art. 178a § 1 i 4 k.k. popełniony 2 marca 2020 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, nadto orzeczono dożywotni zakaz prowadzenia pojazdów.

W części dyspozytywnej wyroku łącznego Sąd Okręgowy w Lublinie:

I. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone: wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie z dnia 15 czerwca 2011 r. w sprawie sygn. akt III K 136/11 (pkt XIV), wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie sygn. akt III K 1494/12 za czyn popełniony w okresie od 19 września 2003 r. do 30 stycznia 2006 r. (pkt XV), wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 17 lutego 2015 r. w sprawie sygn. akt IV K 122/08 (pkt XVI), wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 15 października 2014 r. w sprawie sygn. akt III K 132/12 (pkt XVII), wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie sygn. akt IV K 391/12 (pkt XVIII), wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie sygn. akt III K 1108/14 (pkt XX) i wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie sygn. akt IV K 146/15 (pkt XXII) i wymierzył B. F. karę łączną 10 lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin - Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie sygn. akt III K 1494/12 za czyny: popełniony w okresie od 3 października 2011 r. do 12 stycznia 2012 r., popełniony w dniu 12 stycznia 2012 r., popełniony w okresie od 25 lipca 2011 r. do dnia 17 stycznia 2012 r. (pkt XV) połączył i wymierzył B. F. karę łączną 4 lat pozbawienia wolności;

III. na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył kary grzywny orzeczone wyrokami: Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 15 października 2014 r.

w sprawie sygn. akt III K 132/12 (pkt XVII), Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2016 r. w sprawie sygn. akt IV K 391/12 (pkt XVIII), wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie sygn. akt III K 1108/14 (pkt XX) oraz wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie sygn. akt IV K 146/15 (pkt XXII) i wymierzył B. F. karę łączną grzywny w liczbie 300 stawek dziennych, określając wysokość każdej stawki na kwotę 10 zł;

IV. na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 87 § 1 k.k. połączył karę ograniczenia wolności orzeczoną wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie z dnia 10 stycznia 2022 r. w sprawie sygn. akt IX K 1219/21 (pkt XXIII) oraz karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie sygn. akt IX K 898/20 (pkt XXIV) i wymierzył B. F. karę łączną roku pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 577 k.p.k. w zw. z art. 63 § 1 k.k. na poczet orzeczonych w pkt I i II kar łącznych pozbawienia wolności zaliczył B. F. wskazane okresy rzeczywistego pozbawienia wolności i okresy kar odbytych. Nadto stwierdził, że w pozostałej części wskazane wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu oraz na podstawie art. 572 k.p.k. postępowanie o wydanie wyroku łącznego w pozostałym zakresie umorzył. Zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów związanych z wydaniem wyroku łącznego.

Wyrok ten został zaskarżony apelacją przez obrońcę skazanego, która orzeczeniu zarzuciła:

1. obrazę przepisów prawa procesowego mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to:
 - art. 4 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. poprzez „przekroczenie zasad swobodnej oceny dowodów, prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego polegające na uznaniu, iż przepisy art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020 roku wprowadzonym ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (myśl najwyraźniej niedokończona - uw. SN), podczas

gdy dyspozycje art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. są dla skazanego względniejsze aniżeli ich dyspozycja w brzmieniu Kodeksu karnego obowiązującym od dnia 30 czerwca 2015 r.”,

- art. 573 § 1 i 2 k.p.k. poprzez jego niezastosowanie, polegające na nierozwiązaniu wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 12 marca 2019 r., sygn. akt IV K 28/18, zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 października 2019 r., sygn. akt II AKa 209/19;

2. obrazę przepisów prawa materialnego mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a to:

- art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na wydaniu wyroku łącznego na podstawie przepisów w brzmieniu obowiązującym od dnia 24 czerwca 2020 r. wprowadzonym ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych (...), podczas gdy dyspozycje art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 są dla skazanego względniejsze aniżeli normy ww. ustawy,

- art. 87 § 1 k.k. poprzez jego błędne zastosowanie i wydanie wyroku łącznego obejmującego karę pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie z dnia 28 stycznia 2022 r., sygn. akt IX K 898/20, oraz karę ograniczenia wolności orzeczoną wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie z dnia 10 stycznia 2020 r., sygn. akt IX K 1219/21, podczas gdy art. 87 § 1 k.k. na mocy wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 11 czerwca 2019 r. sygn. akt: P 20/17 utracił moc w zakresie, w jakim nakłada na sąd obowiązek połączenia kar pozbawienia wolności i ograniczenia wolności oraz wymierzenia kary łącznej pozbawienia wolności po dokonaniu zmiany kary ograniczenia wolności na karę pozbawienia wolności.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku, wskazując szczegółowo na czym miałyby one polegać, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 21 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 267/23:

I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchylił rozstrzygnięcie o karze łącznej z pkt II i w tym zakresie na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. postępowanie umorzył;

2. uchylił rozstrzygnięcie o karze łącznej z pkt IV i w tym zakresie na podstawie art. 572 k.p.k. postępowanie umorzył;

3. za podstawę prawną rozstrzygnięć zawartych w pkt I i III przyjął przepisy art. 85 k.k. oraz art. 86 § 1 i 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k.;

4. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt I kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu szczegółowo wymienione okresy rzeczywistego pozbawienia wolności oraz odbytej kary;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, nadto orzekł o wynagrodzeniu obrońcy z urzędu i zwolnił skazanego od ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniosła obrońca skazanego B. F. . Zarzuciła rażące naruszenie prawa mające istotny wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie:

1. art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nienależyte, lakoniczne rozważenie zarzutów apelacyjnych zawartych w środku odwoławczym obrońcy, nadto w piśmie procesowym skazanego stanowiącym rozwinięcie (uzupełnienie) apelacji obrońcy w zakresie zarzutów w niej zawartych, całkowite pominięcie odniesienia się do zarzutów w uzasadnieniu wyroku, co w konsekwencji uniemożliwiło przeprowadzenie kontroli odwoławczej zaskarżonego wyroku;

2. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., polegające na aprobowaniu przez Sąd Apelacyjny stanowiska Sądu Okręgowego, w zakresie orzeczenia wobec skazanego w pkt I.3 wyroku kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze 10 lat, podczas gdy orzeczenie wyroku łącznego ze skazań jednostkowych i wyroków łącznych stanowiących realny zbieg przestępstw i podlegający łączeniu wskazanych w pkt XIV, XV, XVI, XVII, XVIII, XX, XXII, gdzie wszystkie czyny zostały popełnione w bliskości czasowej, pomiędzy poszczególnymi czynami skazanego istniał związek podmiotowy i przedmiotowy, zaś opinia z zakładu karnego była pozytywna, przemawia za wymierzeniem kary pozbawienia wolności w niższym wymiarze, tj. z zastosowaniem zasady asperacji w stopniu zbliżonym do

absorbacji, biorąc pod uwagę, że zastosowano przepisy względniejsze dla skazanego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r.

W konkluzji obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania, nadto o przyznanie nieuiszczonych kosztów obrony skazanego wykonywanej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym. Na podstawie art. 532 § 1 k.p.k. wystąpiła również o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator reprezentujący Prokuratora Okręgowego w Lublinie wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej i nieuwzględnienie wniosku o wstrzymanie wykonania zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie. Z kolei w piśmie datowanym 17 czerwca 2024 r., nazwanym „Odpowiedź skazanego B. F. ” - na odpowiedź prokuratora na kasację wywiedzioną przez obrońcę, skazany postulował „oddalenie stanowiska Prokuratury Okręgowej w Lublinie zawartą w odpowiedzi na kasację” oraz „uwzględnienie stanowiska obrońcy (...) zawartego w kasacji” i podobnie jak obrońca wystąpił o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia. Na tym nie poprzestał, bowiem zaznaczył, że cyt. „w oparciu o przepisy art. 86 § 2 k.p.k. w zw. z art. 520 § 1 k.p.k. zaskarzam wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 21 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 267/23, który to został wydany z rażącym naruszeniem prawa, co miało istotny wpływ na treść tego orzeczenia in fine” oraz podał, w czym upatruje owego naruszenia. Dodatkowo, wskazując na art. 9 § 2 k.p.k. i art. 41 § 1 k.p.k. oraz wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 16 listopada 2021 r., zasygnalizował zaistnienie uchybienia, o którym mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., mające wynikać z udziału w składzie Sądu odwoławczego delegowanego sędziego sądu niższej instancji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W pierwszej kolejności należy nawiązać do pisma skazanego z 17 czerwca 2024 r. i zauważyć, że autor niekonsekwentnie najpierw stwierdza, iż zajmuje stanowisko odnośnie do odpowiedzi prokuratora na kasację wniesioną przez jego obrońcę, by następnie deklarować, że zaskarża wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie, podnosi zarzuty wobec tego wyroku, zatem nadaje pismu cechę osobistej kasacji. Tego rodzaju kasacja nie ma jednak znaczenia procesowego w sytuacji,

gdy przyjętą do rozpoznania kasację wniosła obrońca, a z art. 526 § 2 k.p.k. wynika, że kasacja musi zostać sporządzona i podpisana przez podmiot fachowy. Uboczną kwestią jest okoliczność, że wspomniana „kasacja” została wniesiona z przekroczeniem terminu wskazanego w art. 524 § 1 k.p.k. Pismo skazanego nie jest jednak zupełnie bez znaczenia, miał on bowiem prawo odnieść się do poglądu prokuratora wyrażonego w przedmiocie kasacji, złożyć wniosek o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia, jak też zasygnalizować zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Zatem już w tym miejscu należy stwierdzić, że wbrew twierdzeniu skazanego, takowa w niniejszej sprawie nie zachodzi. Jest faktem, że w wyroku z dnia 16 listopada 2021 r. w sprawach połączonych C-748/19 do C-754/19 Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej wyraził pogląd, iż art. 19 ust. 1 akapit 2 TUE odczytywany w świetle art. 2 TUE oraz art. 6 ust. 1 i 2 dyrektywy 2016/343 należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie przepisom krajowym, zgodnie z którymi Minister Sprawiedliwości państwa członkowskiego Unii Europejskiej (w tym wypadku Rzeczypospolitej Polskiej) może, na podstawie kryteriów, które nie zostały podane do publicznej wiadomości, z jednej strony delegować sędziego do sądu karnego wyższej instancji na czas określony albo na czas nieokreślony, zaś z drugiej strony w każdym czasie, na podstawie decyzji, która nie zawiera uzasadnienia, odwołać sędziego z tego delegowania, niezależnie od tego czy nastąpiło ono na czas określony, czy na czas nieokreślony. Taka sytuacja może bowiem rodzić wątpliwości co do bezstronności i niezależności składu orzekającego oraz prawidłowości obsadzenia takiego składu. Tym niemniej Sąd Najwyższy konsekwentnie stoi na stanowisku, że sam fakt udziału w składzie orzekającym sędziego delegowanego na podstawie art. 77 § 1 pkt 1 u.s.p. nie może być samodzielną podstawą do stwierdzenia, że sąd nie był należycie obsadzony. Wskazuje, że przemawia za tym konieczność dokonywania ścieśniającej interpretacji art. 439 § 1 k.p.k., zawierającego katalog bezwzględnych przyczyn odwoławczych oraz że podobnie, gdy aktualizuje się kwestia udziału w składzie orzekającym osoby powołanej na urząd sędziego przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3), każdorazowo powinna być przeprowadzona

analiza tego, czy spełnione zostały wymogi w zakresie minimalnego standardu bezstronności. W tym względzie może być pomocny test bezstronności, o którym mowa w uchwale trzech Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (OSNK 2020, z. 2, poz. 7). Zatem strona, która twierdzi, że z powodu udziału w składzie orzekającym sądu sędziego delegowanego sąd był nienależycie obsadzony (uchybiecie z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.) powinna podać jeszcze inne okoliczności dotyczące sędziego delegowanego, które dopiero łącznie z faktem delegacji ministerialnej mogą przemawiać za przyjęciem, że doszło do wspomnianego uchybienia. W grę może wchodzić np. delegowanie sędziego do sądu wyższego i zarazem powołanie go na stanowisko prezesa tego sądu lub wydanie przez niego orzeczenia w sprawie, która jest w polu zainteresowania czynnika politycznego, które to orzeczenie może być interpretowane jako spełniające oczekiwania Ministra Sprawiedliwości (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 maja 2022 r., II KK 185/22; z dnia 1 lipca 2022 r., III KK 207/22; z dnia 14 lipca 2022 r., V KK 54/22; z dnia 14 września 2022 r., III KK 409/22; z dnia 28 października 2022 r., III KK 465/22; z dnia 19 czerwca 2024 r., II KO 43/24). Skazany poza faktem delegowania sędziego, nie przytoczył jednak żadnych okoliczności dezawuuujących udział tego sędziego w składzie Sądu Apelacyjnego w Lublinie. Brak wiedzy, by wspomniany sędzia wraz z delegowaniem zajął jakieś eksponowane stanowisko funkcyjne, nie sposób też przyjąć, że jakkolwiek czynnik polityczny był zainteresowany orzeczeniem wydanym w sprawie B. F. .

Odnosząc się do kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego, trzeba podzielić pogląd prokuratora o oczywistej bezzasadności tej skargi, co skutkowało jej oddaleniem w trybie art. 535 § 3 k.p.k., tj. na posiedzeniu bez udziału stron. Nie można zgodzić się ze skarżącą, że Sąd odwoławczy rażąco naruszył przepisy art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez „nienależyte, lakoniczne rozważenie zarzutów apelacyjnych zawartych w środku odwoławczym obrońcy”. Twierdzenie to jest gołosłowne, bowiem w części motywacyjnej kasacji skarżąca w żaden sposób nie wytłumaczyła, dlaczego podniosła ten zarzut, w szczególności nie podała jakie argumenty zawarte w apelacji zostały przez Sąd *ad quem* pominięte. Nadto wspomniane twierdzenie wydaje się niezrozumiałe w świetle treści zaskarżonego

wyroku i jego uzasadnienia, w którym zaznaczono, mając w polu widzenia poszczególne wersje regulacji ustawowych dotyczących kary łącznej, w tym obowiązujące od 1 lipca 2015 r. do 23 czerwca 2020 r. oraz od 24 czerwca 2020 r. (drugą z nich zastosował Sąd I instancji), iż „rację ma skarżąca, że w przedmiotowej sprawie przepisami względniejszymi dla skazanego B. F. w zakresie orzekania o karze łącznej, stosując art. 4 § 1 k.k., są te obowiązujące przed 1 lipca 2015 r.” Sąd Apelacyjny uznał również, iż „zasadnie też autorka apelacji wskazuje, że Sąd Okręgowy nie miał obowiązku łączenia kary ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie z dnia 10 stycznia 2022 r. w sprawie sygn. akt IX K 1219/21 z karą pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie z dnia 28 stycznia 2022 r. w sprawie sygn. akt IX K 898/20”. W sytuacji, gdy Sąd odwoławczy podzielił większość zarzutów zawartych w apelacji, twierdzenie o „nienależytym, lakonicznym” ich rozpoznaniu jest oderwane od realiów sprawy. Nie zmienia tego poglądu fakt, iż Sąd odrzucił zarzut naruszenia art. 573 § 1 i 2 k.p.k., bowiem tę decyzję uzasadnił w sposób nienasuujący zastrzeżeń. Po pierwsze zauważył, że wspomniany zarzut jest „niezrozumiały i niezasadny”, bowiem art. 573 k.p.k., dotyczy „procedowania w przedmiocie wyroku łącznego na rozprawie (gdy są podstawy do jego wydania) i stawiennictwa skazanego, a w przedmiotowej sprawie Sąd Okręgowy procedował na rozprawie i skazany brał w niej udział”. Po drugie wskazał, że „Sąd Okręgowy procedujący w przedmiotowej w sprawie w pkt I i III zaskarżonego wyroku łącznego połączył jednostkowe kary pozbawienia wolności i grzywny, w tym te uprzednio objęte ww. wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 12 marca 2019 r., sygn. akt IV K 28/18, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 października 2019r. sygn. akt II AKa 209/19. Tym samym doszło do rozłączenia kar łącznych orzeczonych w pkt 1.1) a) i c) wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 12 marca 2019 r. sygn. akt IV K 28/18 zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 października 2019 r. sygn. akt II AKa 209/19”. Do tych stwierdzeń w kasacji nie nawiązano, zatem i nie wykazano ich błędności.

Treść omawianego zarzutu każe przyjąć, że naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. obrońca upatruje także w nienależytym

rozważeniu zarzutów apelacyjnych zawartych w „piśmie procesowym skazanego stanowiącym rozwinięcie (uzupełnienie) apelacji obrońcy w zakresie zarzutów w niej zawartych”. W części motywacyjnej kasacji wskazano, że w tym zakresie chodzi nie tyle o nienależyte rozważenie wspomnianych zarzutów, ile o to, że „Sąd /w ogóle/ nie odniósł się do zarzutów wskazanych przez skazanego w złożonym przez niego środka odwoławczym, stanowiącym osobiste ustosunkowanie się do wyroku”, chociaż „właściwe zrealizowanie obowiązków wynikających z treści przywołanych przepisów wymaga nie tylko niepomijania żadnego zarzutu podniesionego w środku odwoławczym, w tym zarzutów podniesionych przez skazanego B. F. (...)”. Twierdzenia te są zgodne z realiami sprawy, bowiem rzeczywiście w aktach sprawy znajduje się pismo skazanego datowane 10 sierpnia 2023 r., określone jako „Apelacja” (k. 529-570), natomiast w formularzu UK 2 uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego zaznaczono, że podmiotem wnoszącym apelację była obrońca, przytoczono podniesione przez nią zarzuty i tylko do nich się odniesiono. Autorka kasacji, będąca podmiotem fachowym, powinna mieć jednak w polu widzenia unormowanie z art. 446 § 1 k.p.k., do którego nawiązał prokurator w odpowiedzi na kasację. Trafnie wskazał, że „przepis art. 446 § 1 k.p.k. implikuje bowiem obowiązek sporządzenia środka odwoławczego przez adwokata lub radcę prawnego jeżeli w pierwszej instancji orzeka sąd okręgowy. Tym samym pismo oskarżonego nazwane »apelacją« nie może wywołać żadnych skutków w zakresie zgłoszonych w nim zarzutów pod adresem orzeczenia sądu a quo (a zwłaszcza zmieniać granic zaskarżenia). Argumenty zawarte w takim piśmie oskarżonego mogą więc stanowić dodatkowe uzasadnienie apelacji adwokata, ale tylko w zakresie przez adwokata zaskarżonym. Wymogu tego nie spełnia wyrażona w odrębnym piśmie akceptacja przez obrońcę apelacji sporządzonej przez stronę, bowiem pojęcie »sporządzenia« oznacza, że osoba, która podpisała apelację, wniosła również swój wkład intelektualny do treści tego pisma (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 13 maja 2021 r., sygn. akt II AKa 147/19, LEX nr 3196737). Dlatego wniesione osobiście przez oskarżonego B. F. pismo z dnia 10 sierpnia 2023 r. zatytułowane »Apelacja«, nie czyni zadość wymogom formalnym określonym w przepisie art. 446 § 1 k.p.k. (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 19 grudnia 2018 r., sygn. akt II AKa 310/18, LEX nr 3187313).

Pismo takie może być natomiast ujawnione w oparciu o przepis art. 453 § 2 k.p.k. w zw. z art. 394 k.p.k., jako zawierające wyjaśnienia, wnioski i oświadczenia stron (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2013 r., II KK 324/13; wyrok Sądu Najwyższego z 30 października 2014 r., II KK 88/14), co też Sąd Apelacyjny uczynił”. W uzupełnieniu celowe będzie wspomnieć, że na wspomnianym piśmie skazanego Przewodnicząca IV Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Lublinie naniosła zarządzenie o treści „pismo dołączyć do apelacji obrońcy wyłącznie jako stanowisko oskarżonego - o czym go poinformować”. W konkluzji należy stwierdzić, że obrońca, pomijając treść art. 446 § 1 k.p.k., niesłusznie uznała, że „apelacja” sporządzona przez skazanego wywołała takie same skutki procesowe co apelacja, którą sama sporządziła i nakładała na Sąd odwoławczy obowiązek rozważenia zarzutów podniesionych również przez skazanego.

Przechodząc do drugiego podniesionego w kasacji zarzutu, to w pierwszej kolejności należy wskazać, że Sąd Okręgowy orzekł wobec skazanego karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 10 lat w pkt I. wyroku, a nie w pkt I.3. Ważniejsze jest jednak to, że jest widoczne, iż obrońca tylko pozornie podniosła zarzut obrazy art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. (inną kwestią jest, że aprobowanie przez sąd odwoławczy błędnego rozstrzygnięcia sądu meriti nie jest skutkiem naruszenia tych przepisów, a raczej art. 433 § 2, względnie art. 440 k.p.k.), w istocie starała się wykazać, że wspomniana kara łączna jest zbyt surowa, a karą prawidłowa byłaby kara wymierzona „z zastosowaniem zasady asperacji w stopniu zbliżonym do absorpcji”, bowiem „wszystkie czyny zostały popełnione w bliskości czasowej, pomiędzy poszczególnymi czynami skazanego istniał związek podmiotowy i przedmiotowy, zaś opinia z zakładu karnego była pozytywna”. Tym samym obrońca nie respektowała przepisu art. 523 § 1 zd. drugie k.p.k. mówiącego, że kasacja nie może być wniesiona wyłącznie z powodu niewspółmierności kary (nie oznacza to, że zgłoszenie innego zarzutu daje możliwość podniesienia zarzutu niewspółmierności kary). Nadto niezgodnie z art. 519 k.p.k. wspomniany zarzut faktycznie jest skierowany przeciwko orzeczeniu Sądu I instancji, bowiem to on wymierzył skazanemu m.in. karę łączną 10 lat pozbawienia wolności i argumentacja akcentująca okoliczności, które miałyby przemawiać za wymierzeniem kary łącznej „z zastosowaniem zasady asperacji w

stopniu zbliżonym do absorpcji”, powinna zostać wraz ze stosownym zarzutem zamieszczone w apelacji, co jednak, w szczególności w zakresie sformułowania klarownego zarzutu, nie miało miejsca. Zwrócił na to uwagę już Sąd odwoławczy, który stwierdził, że „nie znalazł żadnych podstaw (na takowe też nie wskazywała sama skarżąca w apelacji), które skutkowałyby orzeczeniem wobec skazanego kary łącznej w wymiarze 8 lat pozbawienia wolności, w miejsce orzeczonej przez Sąd Okręgowy kary łącznej w wymiarze 10 lat”.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną. Trudna sytuacja materialna skazanego, odnotowana także przez sądy obu instancji, przemawiała za zwolnieniem go na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. od zapłaty kosztów sądowych postępowania kasacyjnego. Natomiast rozpoznanie kasacji w niedługim czasie po jej wpłynięciu do Sądu Najwyższego czyniło zbędnym wypowiedanie się co do wstrzymania wykonania zaskarżonego orzeczenia.

[J.J.]

[ał]